

Animal welfare, etológia és tartástechnológia

Animal welfare, ethology and housing systems

Volume 5

Issue 4

Különszám

Gödöllő
2009

ÁLLATTENYÉSZTÉS-E AZ EBTENYÉSZTÉS?

Horvainé Szabó Mária, Janza Frigyes

Szent István Egyetem, Állattenyésztés- tudományi Intézet,

2103 Gödöllő, Páter Károly út 1.

horvaine.szabo.maria@mkk.szie.hu

Összefoglalás

A tenyészállat-előállítás *Horn* (1976) szerint nemesítés, vagyis szűkebb értelmezésben maga az állattenyésztés. Mint ilyen, államilag (szakmailag) kontrollált tevékenység kell, hogy legyen minden faj, így a kutya esetében is. Ezt ismerte fel az állattenyésztést irányító tárca, amikor hatóság által elismert tenyésztő szervezetek felügyelete alá helyezte általában az adott fajták tenyésztését, beleértve a kutyafajt és a kutya fajtákat is. Világosan megkövetelve az elismert tenyésztő szervezetek által készítendő tenyésztési célokat és módszereket leíró tenyésztési programokat. Kiemelten fontos ez a kontroll a magyar kutyafajták esetében. Ezzel szemben szinte szerte a világban az ebtenyésztés nem állami, hanem társadalmi szervezetek által felügyelt tevékenység beleértve bármely kutyatartó jogát, hogy kutyájával szaporítást végezzen. A '90-es évek derekán az állam megtette az első lépéseket a szabályozottság irányába. Reméljük, hogy a jövőben ezt további normaalkotási lépések követi. Mindenek előtt a faj egészére kiterjedő országos ebrendelet megalkotásával. Ugyanakkor a kutya társállati funkciójával kapcsolatos tenyészcélok felvethetik a jelenlegi küllem és munkateljesítményi irányokkal szemben a kutya kognitív és mentális képességeire irányuló szelekciót, és az ezt támogató módszerek, mérési technikák megalkotásának szükségességét. Végzetül nem felejtkezhetünk meg az állatvédelmi és környezetvédelmi megfontolásokról sem, hiszen az elmúlt két háromszáz évben az irányítatlan és kontrollálatlan „ebtenyésztés” olyan fajtákat hozott létre, amelyek már-már kimerítik a gondatlan természetkárosítás elkövetési alakzatát.

Következtetés: az ebtenyésztés amennyiben azt a tenyészpárok nemesítésére irányuló tevékenységnek fogjuk fel, úgy egyértelműen állattenyésztésnek tekinthető. Ezzel szemben, ha nem az állattenyésztés eredményeként létrejött tenyészállatokkal történik az utódok előállítása, akkor csak szaporításról beszélhetünk. Ez az elhatárolás világosan kijelöli az állam és a szakmai szervezetek jövőbeli cselekvésének territóriumát.

Kulcszavak: ebtenyésztés, nemesítés, kontroll, jogi szabályozás

Is dog breeding animal breeding?

Abstract

According to *Horn* (1976), production of breeding animals is animal husbandry itself. As such, it has to be a controlled (professionally) by the state in case of all animal species, including the dog. This was recognised by the ministry governing animal husbandry, when they have placed the husbandry of certain breeds – including the species *Canis familiaris* and its breeds – under the control of breeding organisations approved by authorities. This order clearly required describing the goals and methods of breeding in the breeding programmes made by the breeding organisations. The control described above is especially important in case of Hungarian dog breeds. In contrast, dog breeding is controlled not by the state, but by civil organisations in most part of the world, implicating that all dog owner has his right to mate his dog. In the middle of the 1990s the first steps towards the controlledness were made by the Hungarian state, and hopefully it will be followed by further actions for setting up the norms. First of all, creating a nationwide order about dogs, dealing with all of the aspects regarding the species is required. At the same time, breeding goals taking into account the companion animal function of dogs would suggest the selection for the mental and cognitive abilities – and working out the methods and measuring techniques for this – instead of the selection just for conformation and working ability applied nowadays. At the end, aspects of animal welfare and environment protection must be remembered as well, since “dog breeding” without governance and control created such breeds in the past two-three hundred years, which match the crime of unconscious harming of the nature.

Discussion: dog breeding, when defined as the activity of making better breeding pairs is indisputably the part of animal husbandry. On the contrary, if production of offspring is not happening with breeding animals resulted from animal breeding we can only talk about reproduction of animals again and again. This distinction clearly marks the further action area of the state and the professional organisations.

Keywords: dog breeding, improvement, control, legal regulation